

Új államot a romokon

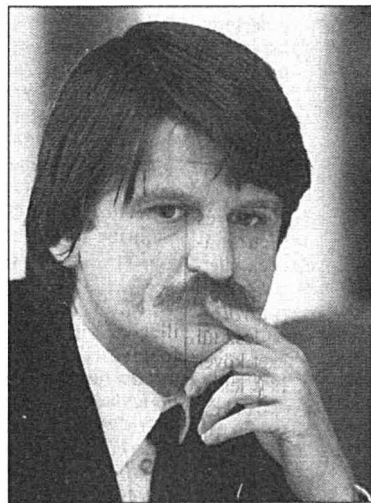
Kövér László a szalámitaktikáról és arról, ki bocsát meg kinek

– A mostani kormány korábban tudatosan negligálta azokat az érdekkérvényesítő, érdekképviseleti szervezeteket, amelyekkel érdemi és szakmai vitát lehetett volna folytatni a problémákról. A kabinet a minél rosszabb, annál jobb politikára építve a látszólagos párbeszéd során folyamatosan tolta előtérbe azokat a számára kisebb politikai súlyt jelentő – értelmiségi tanácsadói háttér nélküli – gazdaszervezeteket, amelyeket a kormányzati tömegtájékoztató könnyen le tudott járni és szembe tudott állítani a társadalom más – egyébként elégedetlen – csoportjaival. Tehát valóban veszélyesnek látom a mai kialakult helyzetet, hiszen a tiltakozók radikalizmusa hitelteleníti a még oly jogos követeléseket is, s főként azért, mert már a leplezetlen pártpolitika is megjelenik az érdekkérvényesítő küzdelmekben. Ez a helyzet destabilizációs hatású az egész politikai intézményrendszerre nézve is, és kezére játszik az újonnan kibontakozni látszó kormánypárti stratégiának.

– A következő kormánypártra minden korábbinál nehezebb feladat hárul, mivel ezer sebből vérzik a gazdaság, a társadalom. De az is kétségtelen, ellenzékben maradni sem lesz sokkal jobb...

– Véleményem szerint is hihetetlenül nehéz helyzetbe kerül majd a következő kormány: sokkal rosszabb állapotban veszi át ugyanis az országot, mint 1990-ben vagy 1994-ben tette azt az akkori kormányzat. Bizonyára lesznek azért kisebb eredmények, amelyekre lehet építeni, de az a járulékos kár, amely ennek a kormánynak a mániákus megtakarításokra, jövedelem-visszafogásra építő egyensúlyteremtő gazdaságpolitikájával járt, nagyon meg fogja terhelni a következő koalíció. Romjaiból kell újra felépíteni például az egészségügyi rendszert, de ugyanez a helyzet a tudománypolitikával, a felsőoktatással. A nemzeti alapintézmény erőszakos bevezetésével szétzilálják az egyébként eddig normális színű működő közoktatást, kétségeitől a hadsereg állapota, s a rendőrség is képtelen megbirkózni a feladataival. Magyarán ez a kormány egy olyan országot, hogy olyan államot hagy maga után, amely képtelen betölteni azokat a funkciókat, amelyeket a modern európai kultúrában joggal várnak el a polgárok egy államtól. Az egészségügyi, oktatási, közbiztonsági, igazságszolgáltatási szféra lepusztításával valójában „privatizálják” az állami funkciókat: csak az képes normális szinten egészségügyi, oktatási szolgáltatásokhoz hozzáférni, csak az érezheti

magát biztonságban, aki meg tudja fizetni. Egy szűk elit. Sajnos a következő kabinetnek az állam regenerálásával kell kezdenie a tennivalókat, noha nem az azt alkotó szervezetekkel van baj. Nem a rendőrség, a vám- és pénzügyorség tehet arról, hogy ilyen állapotok vannak, s nem az APEH dolgozói a felelősség, hogy kézi vezérlessel néha politikai célokra is igénybe akarják venni őket.

Kövér László: A demokráciákban el is lehet veszíteni a hatalmat

(Magyar Nemzet-archív)

– A Fidesz egyáltalán hajlandó lenne átvenni a kormányrudat?

– Aki ezt a kormánykoalíciót le fogja váltani, alaposan kösse fel a nadrágot, abban az értelemben is, hogy két olyan ellenzék lesz várhatóan a parlamentben, amely pártok már 1990 után megmutatták: képtelenek megbarkózni azzal a gondolattal, hogy a parlamenti demokráciában el is lehet veszíteni a hatalmat. Emlékezzünk, az SZDSZ annak idején fél évig sem bírta ki, hogy a taxisblokádot eszközül felhasználva ne próbálja megkutatni az első szabadon választott kormányt. De az MSZP is számos alkalommal bizonyította: bármilyen parlamenten kívüli eszközt hajlandó igénybe venni annak érdekében, hogy az éppen kormányzókat ellehetetlenítse. Ma pedig, amikor ők vannak kormányon, minden eszközzel a hatalom megtartásán munkálkodnak. A privatizációs bevételek széthordásától kezdve a parlamenti házbizottság semmibe vételén, az

alkotmánybíró-választás elszabotálásán át különböző hecckampányok szervezéséig széles a repertoárjuk. Az sem zavarja őket, hogy egyre inkább feltárulnak a bolsevik gyökereik, s visszajutunk oda, ahol volt az ország 1945–48 között: a szalámitaktikához, a más pártokba küldött ügynökök manipulálásán át a nyílt hatalmi eszközök igénybevételével, a választójogi törvény megváltoztatásával való fenyegetéssel. Ez tragikus fordulata a magyar demokrácia és az SZDSZ–MSZP „fejlődésének”.

– A közvélemény-kutatások szerint ma a Fidesz támogatottsága a legnagyobb a társadalomban. Ha ez így marad a választásokig, egyedül vagy koalícióban vállalnák inkább a kormányzati pozíciót?

– Sokféle találgatás lát napvilágot a Fidesz jövőjével kapcsolatban. Az egyik verzió szerint a mi pártunk nem bírja ki újabb négy évet ellenzékben, ezért mindenáron kormányzati pozíciót kell szereznie. Az én véleményem az, hogy ha kibírtuk ellenzékben az eddigi négy kormányt, s ez különösen igaz az 1994-es választási kudarc utánra, akkor semmiféle indok nem szólhat amellett, miért ártana a mi generációnknak egy újabb négyéves ellenzéki-ség. Am létezik egy másfajta vélekedés is, amely szerint éppen hogy nem szabadna kormányra kerülününk az előbb említett reménytelennek tűnő állapotok miatt, hanem meg kellene várni, amíg az országban rendeződnek a viszonyok. Szerintem azonban a Fidesznek nem azért kell mégis kormányzásra törekednie, mert nem bírja ki újabb négy évet ellenzékben, hanem mert az ország nem bírná ki a mai kormányzási stílust, a mai hatalmat még négy évig.

– Ha a választások után közel azonos mandátumhoz jutnának önök, a kiszagad és a szocialisták, újabb választások következnek, netán hajlandók volnának koalícióra lépni az elmúlt pártokkal?

– Már többször világossá tettük: célunk ennek a kormánykoalíciónak a leváltása, mert elveiben és gyakorlatában összeegyeztethetetlen a Fidesz koncepciójával mindaz, amit az SZDSZ–MSZP tesz és gondol az ország jövőjéről. Minden más esetben pedig azt kell mérlegelni, hogy az adott koalícióban érvényesíthetők-e azok az elvek, társadalompolitikai célok, amelyeket mi vallunk, s hogy milyen esélye marad a Fidesznek arra, hogy saját politikáját megvalósítsa. Mi elvtelen, eleve kudarcra ítélt koalícióba nem megyünk bele.

– A miniszterelnök azt állította a ma nap, hogy helyi szinteken a Fidesz keresi a kapcsolatot az MSZP-vel. Mi az igazság?

– Horn Gyula egyszer néb elkövette azt a hibát, hogy a Fidesz nevében nyilatkozott a Fidesz és az MSZP kapcsolatáról, s akkor mi megadtuk a választ. A mostani kijelentésére nem kívánunk reagálni, mert ahogy mi mondjuk: guruló labdába nem fejelünk, mert lehorzsoljuk az orrunkat. Komolyra fordítva: az MSZP politikájának jutalmul elnyerte a legellenzékesebb párt címét a közvélemény-kutatások szerint. A felmérések alapján a biztosan szavazók 43 százaléka véli úgy, hogy semmiképpen nem voksolna a szocialistákra, a Fidesz szavazóinál mért másodlagos preferenciák alapján pedig az MSZP-hez vonzódnók aránya alig mérhető...

– Bár továbbra is keresi az együttműködés lehetőségét az MDF-fel és a KDNP-vel a Fidesz, a párt választmánya mégis úgy határozott nemrégiben, hogy egyedül kezdi meg a választásra való felkészülést. Értelmes dolog még mindig abban reménykedni, hogy lesz hárompárti választási szövetség?

– Giczy György egyszer azt nyilatkozta a Fideszről, hogy talán Isten még megbocsátja nekünk, amit az első szabadon választott kormány ellenzékéként műveltünk, de ő maga sohasem fogja. Ő ugyanakkor megbocsátott a kisgazdapárt elnökének, sőt annak a Csuka Istvánnak is, aki velünk szemben nem ellenzékiként kritizálta Antal József kormányát, hanem az MDF alelnökeként háiba támadta. Ettől elképzelték akár azt is mondatnák Giczy politikáját követve: lehet, hogy a Fidesz – Magyar Polgári Párt megbocsátánát, amit a KDNP elnöke – tudva vagy öntudatlanul szolgálva a kormánypártok erekeit – a hárompárti együttműködés szétzilálása céljából kifejtett az elmúlt két évben, de az korántsem bizonyos, hogy ezt Isten megbocsátja neki. Ugy látom, ma egy hárompárti együttműködés esélyei jóval kisebbek, mint akár csak egy esztendővel ezelőtt is voltak. S ennek nem csupán Giczy György politikai irányvonalának tisztázatlansága az oka, hanem hogy az általa vezetett KDNP a széthullás szélére jutott. A bírósági perek következtében már azt sem tudni, hogy valójában ki a kereszténydemokraták legitím vezetője. Az MDF szándékai ennél jóval tisztábbak, velük az együttműködés problémamentes.

– Lehet, hogy kétpárti lesz a hárompárti együttműködésből?

– Ez nagyon könnyen elképzeltető, bár azt szeretnénk, hogy a KDNP helyzete, jövője tisztázódjon. Nem csak Wim van Velzen, az EUCD elnöke szeretné tudni, hogy a Kohl által képviselt kereszténydemokrácia mellett voksol-e ez a párt, vagy inkább a Le Pen által képviselt populista radikalizmus mellett. A Fidesz is kijelentene a választ megvárni, hogy eldöntse, tud-e együttműködni a KDNP-vel vagy sem.

Varjú Frigyes

A Fidesz alelnöke szerint pártjának nem azért kell kormányzásra törekednie, mert nem bírja ki újabb négy évet ellenzékben, hanem mert az ország nem bírná ki a mai kormányzási stílust, a mai hatalmat négy évig. Kövér László, akit sokan afféle „szürke eminenciásnak” is tartanak, úgy véli: egy hárompárti együttműködés esélyei jelenleg jóval kisebbek, mint egy esztendővel ezelőtt voltak.

– Újabb botrány robbant a titkosszolgálatok háza táján, immár sokadszor került fel kifogás a szolgálatok tevékenységére ellen a Horn-kormány működése során. Ön szerint mi húzóhat a háttérben: emberi, szervezeti, netán politikai okai lehetnek az állandósult zavarnak?

– Több tényező szerencsétlen egybeesése miatt kell immár harmadszor tisztázni a nyilvánosság előtt a titkosszolgálatok irányítói miniszternek a hatáskörébe tartozó szervek tevékenységét, amit egyébként elkerülhetett volna, ha alkalmas a feladata ellátására. Sajnos azonban Nikolits István csak látszólagosan miniszter, sokak szerint valójában Somogyi Tamás kabinetfőnök látja el az irányító feladatokat, noha – finoman szólva – nem igazán élvezi a szolgálatok bizalmát. De a titkosszolgálatoknál jelentkező zavar kialakulásában közrejátszottak a Dunagate-ügy óta tartó folyamatok, hol indokolt, hol indokolatlan és célszerűtlen átszervezések is, amelyek miatt nem biztosak a szolgálatnál dolgozók abban, hogy nem fogják-e őket politikai célokra felhasználni.

– Általános vélekedés: ha aktivizálódnak a titkosszolgálatok, a rendőrség, akkor az azt jelzi, hogy gyengének érzi magát a hatalom. Mennyire tekinthető stabilnak a mostani kormány?

– Ez a kormány alkotmányjogi pozícióit tekintve a demokráciákban szokatlan mértékű erővel van felruházva. A miniszterelnök de facto leválthatatlan, a 72 százalékos parlamenti többség pedig szimbolikussá teszi az Országgyűlés működését. Egyfelől tehát stabilnak tekinthető a kormányzat, másfelől azonban a társadalom újabb és újabb rétegeiben telik be a pohár a tevékenysége miatt. A Horn-kormány elhibázott, lelkiismeretlen, az embereket semmibe vevő politikája túlzottan nagy feszültséget halmazott fel mára a mezőgazdasági termelőkön kívül az egyetemi oktatók, a közúti fuvarozók, az önkormányzatok és mások körében is. Ez arra figyelmeztet: ha nincs észnél a kormány a hátralevő egy évben, akkor könnyen az utca válhat a politikázás színterévé.

– A gazdaságdemonstrációk mellé állt a MIÉP, és az FKGP is, meglehetősen radikális célokat kitűzve a kezdetben még csupán a tb-járuklé miatt tiltakozók elé. Az előbbiek tükrében nem tartja veszélyesnek ezt a fajta „haragos” politikálást?